

**Силабус навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ»**

ОПІ «Психологія»

Спеціальність: 053 Психологія

Галузь знань: 05 "Соціальні та поведінкові науки"

Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти (магістерський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Курс	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити/120 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Девіантна поведінка
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Знайомство з поняттям аномальної, девіантної поведінки; розуміння етіології, соціально-психологічних механізмів та біологічних передумов девіантної поведінки; вміння застосовувати засоби профілактики та психокорекції для роботи з девіантною особистістю.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Знати причини девіантної поведінки і механізми її формування. Розуміти психологічні особливості осіб з адиктивною, суїцидальною, агресивною та делінквентною поведінкою, з сексуальними девіаціями. Знати клінічні прояви різних видів девіацій. ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності. ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПРН14. Вміти організовувати просвітницькі заходи психологічного спрямування із застосуванням сучасних підходів до підтримки психологічного здоров'я особистості позапрофесійного середовища та у професійному середовищі, що передбачають умови невизначеності, екстремальні та кризові умови.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	Вміти самостійно проводити аналіз соціально-психологічних механізмів формування девіантної поведінки. Діагностувати рівень вираженості та прояву окремих форм девіантної поведінки. Обирати

(компетентності)	<p>та застосовувати відповідні психокорекційні техніки для роботи з девіантною особистістю. Перевіряти ефективність психологічного впливу на девіантну поведінку особистості.</p> <p>ІК: Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК4.Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК6.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК7.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК9.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <p>СК1.Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики.</p> <p>СК4.Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, консультаційну, психодіагностичну та інші) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК5.Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p>СК7.Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК9.Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК10.Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p> <p>СК13.Здатність застосовувати методи психодіагностики, консультування, психокорекції в індивідуальному та груповому форматі з урахуванням специфіки професійної діяльності у різних галузях, в тому числі в авіаційній галузі.</p>
Навчальна логістика	<p>Зміст дисципліни:</p> <p>Тема 1. Девіантологія як міждисциплінарна система знань.</p> <p>Тема 2. Причини формування та прояви делінквентної поведінки.</p> <p>Тема 3. Хімічні адикції: алкоголізм, наркоманія, токсикоманія</p> <p>Тема 4. Нехімічні адикції: гемблінг, комп'ютерна залежність, трудоголізм, залежні стосунки.</p> <p>Тема 5. Розлади харчової поведінки.</p> <p>Тема 5. Сексуальні девіації.</p> <p>Тема 6. Залежність від деструктивних культів, сектанство.</p> <p>Тема 7. Клініко-психологічна інтервенція девіантної поведінки.</p> <p>Види занять: лекції та практичні заняття.</p> <p>Самостійна робота студентів: <i>під час аудиторних занять</i> (розв'язування ситуативних задач, виконання креативних завдань, що вимагають осмислення, запам'ятовування і відтворення раніше отриманих знань); <i>позааудиторна самостійна робота</i> (1-2 години щодня: виконання</p>

	<p>домашніх завдань, підготовка до лекцій, практичних занять – складання планів, конспектів, тез виступів, презентацій тощо).</p> <p>Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; ситуаційні задачі (аналіз фільмів та реальних особистостей з відхиленнями в поведінці); відпрацювання технік тренінгової та корекційної роботи.</p> <p>Методи контролю: вибіркового усний, експрес-контроль, презентація психологічного аналізу девіацій, контрольна робота.</p> <p>Форма навчання: денна.</p>
Пререквізити	Знання з основ психології, загальні та фахові знання, отриманні на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівні вищої освіти.
Пореквізити	Знання з психології девіантної поведінки можуть бути використані при вивченні дисципліни «Кримінальна психологія», Науково-дослідної практики у сфері психології та при написанні кваліфікаційної роботи магістра.
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	<p>НТБ НАУ:</p> <p>Вашека Т.В., Долгова О.М. Психологія девіантної поведінки: навч. посібник / Т.В.Вашека, О.М.Долгова. – К.: НАУ, 2018. – 204 с.</p> <p>Репозитарій кафедри: https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/9109</p> <p>Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гаркавенко Н.В. Соціальна психологія адиктивної поведінки: навчальний посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2019. 408 с. 2. Кошова І. В., Кресан О. Д. Психологія девіантної поведінки: Навч.-метод. посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 226 с. 3. Профілактика та корекція відхилень поведінки: метод. реком. до курсу / уклад.: Лариса Мафтин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 48 с. <p>Інформаційні ресурси в Інтернет</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (www.nbuv.gov.ua) 2. https://uchil.net/?cm=58152 3. https://esu.com.ua/search_articles.php?id=23844
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійна аудиторія кафедри 8.1207, проектор, екран, презентації, бланки тестів.
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Залік
Кафедра	Авіаційної психології
Факультет	Лінгвістики та соціальних комунікацій

Викладач(і)	 <p> ПІБ Вашека Тетяна Володимирівна Посада: доцент Вчений ступінь: канд. психол. наук Профайл викладача: Профіль Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=WEisQ7YAAAAJ Профіль ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5434-1677 Профіль ResearchGate: researchgate.net/profile/Tatiana_Vasheka Профіль SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221797271 Профіль на сайті НТБ НАУ: http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/teacher.php?id=10619 Тел.: 044-406-72-78 E-mail: tetiana.vasheka@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 8.1207 </p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс. Актуальний напрямок у роботі практичного психолога.
Лінк на дисципліну	https://apsx.nau.edu.ua/rnp/